

6287

4/7

ΙΑΚΩΒΟΣ

Ο ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΣ

ΒΙΟΣ· ΔΡΑΣΙΣ· ΕΠΙΣΤΟΛΗ

«Ιακώβος δικαιώτατος παρά τοῖς
πάνσι, διὰ τὴν ἀκρότητα, ἧς μετῆει,
κατὰ τὸν βίον φιλοσοφίας τε καὶ
θεοσεβείας ἐπιστεύετο».

(Εὐσεβ. Ἐκκλ. Ἰστ. Β' 1, 23)

ΙΣΤΑΝΠΟΥΛΑ

1940

ΤΥΠΟΙΣ ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ

Γαλατά, Μπαλόνι Παζάρι, Κουρσουλίου Χάνι, άφ. 27-29

ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΟΣ ΜΟΝΟΓΕΝΗΣ ΘΕΟΣ ΛΟΓΟΣ, ΕΠΙΔΗΜΗΣΑΣ
ΠΡΟΣ ΗΜΑΣ ΕΠ' ΕΣΧΑΤΩΝ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ, ΙΧΘΥΣΘΕ
ΣΤΕΣΙΕ ΠΡΩΤΟΝ ΣΕ ΑΝΕΔΕΙΞΕ ΤΩΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΠΟΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΝ, ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΝ
ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ὅθεν Σε Πα-
τερς Τιμῶμεν, Ἀποστόλες.

 **SISMANOGLIO
MEGARO**

ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΣ ¹

Ἰακώβος, ὁ ἐπιλεγόμενος Ἀδελφόθεος, ἀνήκει εἰς τὴν ἱερὰν ομάδα τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων. Οὗτος εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν κατεῖχε σημαντικὴν θέσιν, μεταξύ δὲ τῶν Μαθητῶν τοῦ Κυρίου ὑπῆρξε τιμητικὸν καὶ προνομιοῦχον πρόσωπον.

Αἱ μεγάλαι ἀρεταὶ τοῦ ἁπ. Ἰακώβου ἐνωρὶς προσεῖλκυσαν τὸν σεβασμὸν, τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν τιμιότατον ἀγάπην ὁλοκλήρου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Ἡ ἐκτίμησις καὶ τῶν μὴ Χριστιανῶν δὲν ἦτο τυχαία. Εἶχε κατακτήσει ὅλους!

Μία ἔστω ὠχρὰ ἀπεικόνισις τῆς πλουσίας ζωῆς, εἰς εὐαγγελικὰς ἀρετὰς καὶ πράξεις, ἐνὸς τοιοῦτου Ἀποστόλου, ὅπως ὁ θεῖος Ἰακώβος, θὰ ἐνίσχυε τὴν ἀγάπην τοῦ ἀναγνώστου πρὸς αὐτόν. Ἰσως, καὶ θὰ παρεκίνηει ἀκόμη τὰς εὐσεβεῖς ψυχὰς πρὸς ἀπομίμησιν κάποιας ἀρετῆς τοῦ Ἁγίου. Εἶχε πολλάς. Τὰς ἐπραγματοποίησεν εἰς τὴν ζωὴν του, καὶ κατέγραψε — μερικὰς ἐξ αὐτῶν — μὲ ζηλευτὴν ἀπλότητα καὶ χάριν εἰς τὴν γλαφυρὰν καὶ ὠραίαν Ἐπιστολήν του. Ὁ ἀναγνώστης θὰ ἔχη τὴν εὐσεβῆ διάθεσιν — πιστεύομεν — νὰ τὴν ἀναγνώσῃ. Δι' αὐτὸ δὲ καὶ προσετέθη ἐν συνεχείᾳ τῆς συντόμου αὐτῆς βιογραφίας.

Ἡ ἀνά χειρας — ἄνευ ἀξιώσεώς τινος — λιτὴ ἔκθεσις, τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως τοῦ θεοφόρου Ἀποστόλου, τίθεται εἰς κυκλοφορίαν μὲ τὴν ἐν Κυρίῳ ἐλπίδα, ὅτι κατὰ τὴν ἀφήσιν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Χριστιανῶν ἀναγνώστῶν μου.

1) Ἐγγραφή ὑπὸ τοῦ π. Ἀλεξάνδρου Καντόνη. Ἱερ. Προϊσταμένου τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Φερύκιοι, ἐξ ἀφορμῆς διοργανώσεως τελετῆς εἰς μνήμην (23 Ὀκτωβρίου) τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου, πρώτου Ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων.

**Ἰάκωβος, ἀδελφὸς
τοῦ Κυρίου.**

Τὸ ἱ. Εὐαγγέλιον ἀναφέρει τρεῖς Ἀποστόλους Ἰακώβους. Ἡ διάκρισις μεμαζὺν αὐτῶν γίνεται μὲ ἰδιαιτέρας ἐπωνυμίας. Ἀ. χ. Ὁ υἱὸς τοῦ Ζεβεδαίου καὶ τῆς Σαλώμης καὶ ἀδελφὸς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἐπικράτησε νὰ λέγεται Ἰάκωβος ὁ πρεσβύτερος¹. Ἰάκωβος ὁ μικρός² καλεῖται ὁ υἱὸς τοῦ Κλωπᾶ ἢ Ἀλφαιίου (ἐλληνικὸς τύπος τοῦ Κλωπᾶ) καὶ τῆς Μαρίας, καὶ ὁ ἄλλος Ἰάκωβος εἶναι ὁ ἐπικληθεὶς ἀδελφόθεος.

Τὸν Ἰάκωβον ὡς «ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου» τὸν ὀνομάζει πρῶτος ὁ θ. Παῦλος³. Ὁ ἱ. Χρυσόστομος σχολιάζων τὴν ἔκφρασιν αὐτὴν παρατηρεῖ, ὅτι ὁ Παῦλος καλεῖ τὸν Ἰάκωβον οὕτω πως ἐκ φιλοφρονήσεως, διότι δὲν εἶχεν ὁ Κύριος κατὰ σάρκα συγγένειαν μαζὶ του: «... καίτοιγε οὐδὲ κατὰ σάρκα ἀδελφὸς ἦν τοῦ Κυρίου, ἀλλ' οὕτως ἐνομιζετο»⁴.

Οἱ θεωρούμενοι ὡς ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαὶ τοῦ Κυρίου⁵ εἶναι τέκνα τοῦ Ἰωσήφ ἐκ προτέρας γυναικός⁶. Στερηθεὶς ὁ γέρον Ἰωσήφ τὴν σύζυγόν του ἠγαγκάσθη νὰ ζητήσῃ χάριν τῶν τέκνων του τὸ κατάλληλον πρόσωπον, μὲ τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς αὐτὰ στοργὴν καὶ περίθαλψιν. Εἰς τὸ πρόσωπον δὲ τῆς «εἰς τὰ Ἅγια ἀνατραφεύσης» εὐσεβοῦς Μαρίας εὗρε τὴν ἰδεώδη Κόρην, ἣ ὁποία ὡς μητέρα θὰ ἐνδιαφέρετο διὰ τὰ παιδιὰ του. Ὁ λόγος αὐτός, τῆς πρὸς τὰ τέκνα του στοργῆς, ὤθησε τὸν ἡλικιωμένον καὶ «σώφρονα Ἰωσήφ» νὰ καταφύγῃ εἰς μνηστείαν. Καὶ τοῦτο συνέβη, ἀναμφιβόλως, κατὰ θεϊαν οἰκονομίαν, διὰ νὰ τεθοῦν ὑπὸ τὴν πατρικὴν στοργὴν του τόσον ἡ Ἄγνη Παρθένος, ὅσον καὶ τὸ Θεῖον Βρέφος, Ἰησοῦς.

* * *

1) Μτθ. 4.21·10.2. Μρκ. 1.19·3.17. Λκ. 5.10.

2) Μτθ. 10.3. Μρκ. 3.18·15.40. Λκ. 6.15.

3) Γαλ. 1.19.

4) Ἐρμ. εἰς τὴν πρὸς Ρωμ. Ἐπιστολὴν α' 19.

5) Μτθ. 13.55,56. Πρβλ. Μρκ. 6.3 καὶ Λκ. 4.22.

6) Μεγ. Ἑλλ. Ἐγκ. τόμ. ΙΒ' 775. Ἑθνησκ. καὶ Χριστ. Ἐγκ. τόμ. Γ' 1119. Β. Ἀντωνιάδου. Εἰσαγ. εἰς τὴν Κ. Διαθήκην. Ἐν Ἀθήναις 1937 σελ. 132.

Τὴν ἀποψιν ταύτην — ὅτι ὁ Ἰωσήφ ὑπῆρξεν ἔγγαμος μὲ τέκνα — παραδέχονται σχεδὸν ὅλοι οἱ ἡμέτεροι Θεολόγοι, ἀρχαῖοι καὶ νεώτεροι. Διότι συμβιβάζεται ἀβιάστως μὲ τὰ σχετικά χωρία τοῦ ἱ. Εὐαγγελίου χωρὶς δὲ νὰ προσκρούῃ εἰς οὐδεμίαν αὐθεντικὴν ἐκκλησιαστικὴν Παράδοσιν.

Ὁ θεῖος Ἰάκωβος ἔζησε καὶ ἀνετράφη μετὰ τοῦ Κυρίου κάτω ἀπὸ τὴν ἰδίαν στέγην. Ἔτυχε τῶν αὐτῶν μητρικῶν περιθάλψεων ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀδελφούς καὶ ἀδελφάς του. Ἡ Παρθένος δὲν τοὺς ἐχώρισεν ἀπὸ τὸν μοναδικόν της Υἱόν : τὸν Ἰησοῦν.

Οἱ ἀνωτέρω ἀναφερόμενοι λόγοι ἐπαρκῶς — νομίζομεν—ἐξηγοῦν, διατι ὁ Κύριος ἐξελέφθη ὡς «ἀδελφός» τῶν παιδιῶν τοῦ Ἰωσήφ καὶ πῶς ὁ Ἰάκωβος ἐπεκράτησε νὰ τιτλοφορῆται «ἀδελφός». Ὁ ἴδιος ὁ Ἰάκωβος λαμβάνων ὑπ' ὄψιν του τὰς ἠθικὰς ὑποχρεώσεις ἐναντι τοῦ Κυρίου, πῶς καλεῖται ταπεινοφρόνως εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Καθολικῆς του Ἐπιστολῆς : «Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δ ο υ λ ο ς».

* * *

*Ἰάκωβος ἐπίσκοπος
Ἱεροσολύμων.*

Ἄν καὶ ὁ Ἅγιος Ἰάκωβος εἶχε μεγαλώσει μαζί μὲ τὸν Σωτῆρα, μολάχαι αὐτὰ ἐξ ἀρχῆς δὲν εἶχε πιστεύσει οὔτε αὐτὸς οὔτε ἄλλος ἐκ τῶν ἀδελφῶν του:

«οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν»¹. Ὡς αἰτίαν δὲ τῆς δυσπιστίας ταύτης δὲν ἠμποροῦμεν νὰ θεωρήσωμεν τὴν ἀπιστίαν ἢ διαστροφὴν τῆς καρδίας τῶν οἰκείων τοῦ Λυτρωτοῦ.

Φαίνεται νὰ προῆλθεν ἐκ τῆς μεγάλης τῶν πρὸς Αὐτόν ἐξοικειώσεως. Ἐθεώρουν τὸν Κύριον ὡς σύννηθες πρόσωπον, μολονότι ἐξετίμων Αὐτόν ἐν τῇ συνειδήσει των. Αἱ ἐπιφυλαξεῖς των ἐναντι τῶν τολμηρῶν ἀξιώσεων ὡς Μεσίον καὶ Υἱοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ἄμοιροι δικαιολογίας.

Κάθε ἐπιφυλακτικότης ὑπεχώρησε μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου. Καὶ πρῶτος πιστεύει ὁ Ἰάκωβος. Αὐτὸς δέ, ἀναμφιβόλως,

1) Ἰω. 7. 5. Μρκ. 3. 21.

θά ἔχη κατηγήσει ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφάς, ὥστε νὰ συγκαταλέγονται πλέον ὅλοι ὁμοῦ εἰς τὸν κύκλον τῶν Πιστῶν καὶ νὰ συμπροσεύχωνται μετ' αὐτῶν ¹.

Ὁ Ἰάκωβος μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Κυρίου² πρὸς αὐτόν, ἐνισχύεται εἰς τὴν πίστιν καὶ διαπρέπει τοῦ λοιποῦ: ὡς Ἀπόστολος Θεοῦ, ὡς πρακτικὸς καὶ φλογερὸς διδάσκαλος, ὡς ἐνθουσιώδης καὶ ζηλωτὴς Ποιμῆν, ὡς «οἰκονόμος Μυστηρίων Θεοῦ».

Ἐγκαθιδρύεται ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων ὡς πρῶτος Ἐπίσκοπος τῶν Ἱεροσολύμων διὰ τὰ πολλαῦ αὐτοῦ προσόντα «ὡς πρόσωπον, ἐξέχον καὶ μέγα τὸ ἀξίωμα καὶ τὸ κῦρος ἔχον, ὑπερτεροῦν καὶ αὐτοὺς τοὺς κυρίως Ἀποστόλους» ³.

Υπάρχουν ἀρχαῖοι ἱστορικοί, οἱ ὅποιοι ὑποστηρίζουν τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ἰακώβου ὡς γενομένην καθ' ὑπόδειξιν τοῦ Κυρίου. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ἐκκλ. συγγραφεὺς, ἀναφέρει εἰς τὸ ἔργον του «Υποτυπώσεις», ὅτι ὁ Κύριος ἔδειξε τὴν προτίμησίν του εἰς τοὺς Πέτρον, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, ἀλλὰ διὰ τὸν Θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων παρήγγειλε νὰ ἐκλεγῇ Ἰάκωβος ὁ Δίκαιος ⁴.

Τὴν σημασίαν τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἰακώβου ὡς Ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων δύναται τις νὰ ἐκτιμήσῃ καλύτερον, ἂν σκεφθῆ, ὅτι ἡ Ἱερουσαλήμ ὑπῆρξε τότε τὸ πρῶτον κέντρον τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς πρώτης Ἐκκλησίας, καὶ ἡ ἐστία τῶν πρὸς κατήχησιν ἐξορμήσεων. Ὡς ἐκ τούτου ἐχρειάζετο τὸ κατάλληλον, πρὸς τὰς περιστάσεις καὶ τὴν σπουδαιότητα τῆς θέσεως, πρόσωπον.

* * *

Ἡ μεγάλη ἠθικὴ ἐπιρροή τοῦ ἀπ. Ἰακώβου προήλθεν ἀπὸ τὰς ἐξόχους χριστιανικὰς του ἀρετὰς καὶ μόνον ἀπ' αὐτάς. Δὲν συμφωνοῦμεν μὲ τοὺς ὑποστηρίζοντας, ἕατώ ὡς δεῦτερον παρά-

1) Πρξ. 1. 13. 14.

2) 1 Κορ. 15. 7.

3) Γερμ. Βασιλάκη, Ἐξηγήσεις Καθ. Ἐπιστ. Ἰακώβου. Ἐν Ἱεροσολέμοις 1901 σελ. 6.

4) «Πέτρον, καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, ὡσὶν ὑπὸ τοῦ Κυρίου προτιμήμενος, μὴ ἐπὶ διαζέσεθε δόξης, ἀλλ' Ἰάκωβον τὸν δίκαιον ἐπίσκοπον Ἱεροσολύμων ἐλέσθαι» (Παρ' Εὐσβείας Ἐκκλ. Ἰστ. Β' 1).

γοντα ἐπιρροῆς, τὴν πρὸς τὸν Κύριον «συγγένειαν» αὐτοῦ. Διότι ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία, καὶ μάλιστα ἡ ἀποστολικὴ περίοδος, τοιοῦτους συμβιβασμοὺς δὲν ἐγνώριζεν.

Ἐλεβλήθη, ἐπειδὴ καθ' ὅλην τὴν ζωὴν του ὁ ἀπ. Ἰάκωβος ὑπῆρξεν: ἄγνός καὶ ὄσιος, ἀπλοῦς καὶ ἀνεπιτήδευτος, λιτός καὶ ἔγκρατις, εὐπροσήγορος καὶ ὁμιλητικός, φιλάνθρωπος καὶ πατῆρ των ὀρφανῶν καὶ χηρῶν, ταπεινός καὶ αἰτυφος, πρᾶος καὶ γλυκὺς καὶ ἱκανὸς νὰ διοικῇ.

Ἦτο ἄνθρωπος τῆς προσευχῆς. Προσηύχето πάντοτε γονατιστά, ζητῶν ἄφεσιν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ λαοῦ. Ἀπὸ τὰς πολλὰς γονυκλισίας, λέγουν, πῶς τὰ πόδια του εἶχον σκληρηνθῆ, ὅπως τὰ γόνατα τῆς καμήλου¹.

Ἐπῆρξε δίκαιος. Προσωποποίησις μᾶλλον τῆς δικαιοσύνης. Διακρίσεις δὲν ἐγνώριζε. Προστάτης καὶ ὑπέρμαχος τῶν Πιστῶν ἦτο, ἀλλὰ καὶ συνήγορος παντὸς καταδυναστευομένου καὶ ἀδικουμένου. Ἦτο δίκαιος, χωρὶς νὰ εἶναι σκληρός, ἐπιεικῆς ἄνευ ἀδυναμιῶν. Ἡ προσήλωσις του πρὸς τὴν δικαιοσύνην ἔμεινε παροιμιώδης. Τὸν ὠνόμαζεν ὁ λαὸς Ἰάκωβον, ἀλλὰ τὸν ἐγνώριζε καὶ ὡς Ὁρίαν².

Ἦγάπα τοὺς εὐσεβεῖς καὶ ἐναρέτους χωρὶς νὰ καταφρονῇ τοὺς ἄλλους. Προσεπάθει διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ τὸν καταρτισμὸν ὅλων. Ἐξῆ διὰ τὸν Κύριον. Ἐφίστατο θυσίας διὰ τὸ Ποίμνιόν του χάριν τοῦ Ἀρχιεπίμενος Χριστοῦ. Ἡ ἀφοσίωσις τῶν Χριστιανῶν πρὸς τὸ ἱ. πρόσωπον τοῦ Ἰακώβου ἔφθανε μέχρι λατρείας. Τὸν ἐπίσκοπόν των εἶχον ὡς πατέρα. Τὸς δὲ ἀρετὰς καὶ τὴν ἐν γένει ζωὴν του ἐξελάμβανον ὡς κινόνα καὶ ὑπογραμμὸν χριστιανικῆς τελειότητος πρὸς ἀπομίμησιν.

Κατέκτησε τὰς καρδίας ὅλων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι συγκινοῦνται ἀπὸ τὴν ὑπεροχὴν καὶ τὴν ἀγιωσύνην. Εἶχε κυριεύσει μὲ τὸν ὄγκον τῶν ἀρετῶν του τὰς ψυχὰς Πιστῶν καὶ μὴ. Εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα εἶχε τὴν θέσιν καὶ τὴν γοητείαν Ἰωάννου τοῦ Βα-

1) Ἠγήσιππος (καθ' Ἐῶσεβίφ Ἐκκλ. Ἰστ. Β' 13.).

2) Ἡ λέξις εἰς τὴν σημιτικὴν γλῶσσαν σημαίνει: ὄσιος, ἡγιασμένος, δίκαιος.

πιστοῦ. Τόση μεγάλη ὑπῆρξεν ἡ προσωπικότης του. Ἡ αὐστηρὰ ζωὴ τῆς ἐγκρατείας τὸν εἶχεν ὀδηγήσει μέχρις ἐξαυλώσεως. Ὅλα αὐτὰ ἐχρησίμευσαν ὡς σαγήνη δι' αἰχμαλωσίαν ψυχῶν, τὴν σωτηρίαν τῶν ὁποίων περιπαθῶς ἐδίψα.

Ὁ Ἠγήσιππος, ἐκ τῶν παλαιότερων Χριστιανῶν ἱστορικῶν (180), διασώζει τὴν πληροφορίαν, ὅτι ὁ Ἰάκωβος ἀνήκεν ἰσοβίως εἰς τὸ τάγμα τῶν «ναζιραίων», οἵτινες ἐξήσκουν αὐστηροτάτην ἀσκητικὴν ζωὴν¹. Τὰς πληροφορίας αὐτάς, περὶ τῆς ὁσιότητος τοῦ Ἀποστόλου, ἐπιμαρτυροῦν καὶ μὴ Χριστιανοὶ ἱστορικοί, ὅπως Ἰώσηπος ὁ Ἰουδαῖος καὶ ἄλλοι.

* * *

Τὸν ἀπ. Ἰάκωβον μεγάλως ἐτίμων καὶ ἐσέβοντο καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀπόστολοι. Ὁ ἀπ. Πέτρος μόλις ἐλευθεροῦται ἀπὸ τὰ δεσμά, καὶ μετὰ τὴν ἐξιστόρησιν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς τῆς διὰ θαύματος διασώσεώς του, παραγγέλλει εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν Πιστοὺς: «ἀπαγγείλατε Ἰακώβω καὶ τοῖς λοιποῖς ἀδελφοῖς ταῦτα»². Καὶ ὁ θεῖος Ἀπόστολος ἐπισκεφθεὶς ἐπανειρημένως τὴν Ἱερουσαλήμ³ ἀναφέρεται πρὸς Ἰάκωβον, τὸν ἀρχηγὸν τῆς πρώτης Ἐκκλησίας. Θεωρεῖται δὲ «στῦλος» τῆς Ἐκκλησίας ὁμοῦ μετὰ τοῦ Πέτρου καὶ Ἰωάννου.

Εἰς τὴν πρώτην Ἀποστολικὴν Σύνοδον (52) λαμβάνει τὴν πρωτοβουλίαν — ὡς Πρόεδρος αὐτῆς — πρὸς τακτοποίησιν τοῦ ἀκανθώδους ζητήματος διὰ τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ θέσιν τῶν ἐξ Ἐθνῶν Χριστιανῶν, ἂν δηλ. θὰ ὑπεχρεοῦντο νὰ περιτιμηθοῦν ἢ ὄχι. Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας — πνεύματα φιλελεύθερα — ἀφηγοῦνται ἐνθουσιωδῶς διὰ τὸν θρίαμβον τοῦ Κηρύγματος εἰς τὰ Ἔθνη καὶ περιγράφουν τὰ «ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσι δι' αὐτῶν».

Ὁ Ἰάκωβος, ἀφοῦ ἤκουσε τὴν γνώμην ὄλων, μὲ θαυμαστὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ εὐθυκρισίαν δίδει τὴν πρέπουσαν λύσιν εἰς τὴν σοβαρωτάτην ὑπόθεσιν. Ἐζήτησε μὲ τὸ κῆρος τοῦ πρώτου, μεταξὺ

1) Περβλ. Γερμ. Βασιλάκη μν. ἔργ. σελ. 7.

2) Πρξ. 12. 17.

3) Γαλ. 1. 18, 19· 2. 1, 9. Πρξ. 21. 18.

τῶν ἰσαποστόλων του, τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ἐξ Ἐθνῶν Χριστιανῶν ἐκ τῶν ὑποχρεώσεων τῆς περιτομῆς καὶ τῶν ἐπακολούθων αὐτῆς, εἰπὼν συμπερασματικῶς: «Ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν Θεόν»¹.

* * *

Ὁ σεβασμὸς καὶ ἀγάπη τῶν Πιστῶν,
Τὸ ἐνδοξον τέλος ἢ βαθεῖα ἐκτίμησις καὶ ἡ ἐξαιρετικὴ
τοῦ Ἁγίου. ὑπόληψις ὅλων πρὸς τὸν «Δίκαιον» —
ὅπως τὸν ἐκάλουν—ἠϋξῆσε τὴν ἐπίδρα-
σίν του ἐπὶ τῶν μὴ Χριστιανῶν Ἰουδαίων, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων
διήλθε τὴν καρποφόρον ζωὴν του.

Ἐξ αὐτῶν, ὅσοι ἔμειναν ἀνεληθῆσται ἀπὸ τὸν φαρισαϊκὸν φανατισμὸν καὶ τὴν ἐθελοτύφλωσίν του, ὅλοι αὐτοὶ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἠσπάσθησαν τὸν Χριστιανισμὸν, καταγοητευθέντες ἀπὸ τὴν, κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν ἁγίων καὶ μεγάλων Προφητῶν, ἀσκητικὴν καὶ ἁγίαν ζωὴν του. Οἱ ἄλλοι ὁμως, ὅσοι προσεκολήθησαν εἰς «τὴν ζύμην τῶν φαρισαίων», ἀντὶ νὰ ὠφεληθοῦν ἀπὸ τὰς ἀρετὰς τοῦ Ἰακώβου, ἐβλάβησαν, Ἐχρησίμευσαν ὡς ἐναυσμα μανίας καὶ λύσσης ἐναντίον του.

Ἐπέβαλον τὰς ἀνοσίους χεῖράς των ἐπὶ τοῦ Δικαίου καὶ ἐζήτησαν τὸν θάνατόν του. Ἐπέτευξαν! Κατὰ τὸ ἔτος 62 εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα οἱ φαρισαῖοι ὑπεδαύλισαν τὸν Ἰουδαϊκὸν ὄχλον κατὰ τοῦ Ἀποστόλου. Παραλαμβάνουν καὶ τὸν ἀναβιβάζουν εἰς τὴν στέγην τοῦ ναοῦ καὶ ἐκεῖ τὸν ἐκβιάζουν ν' ἀρνηθῆ τὴν εἰς Χριστὸν Πίστιν, αὐτὸς ἡ ζωσα ἐκπροσώπησις τῆς πίστεως! Ἐπειδὴ δὲ ἠρνήθη τὴν ἀσεβῆ πρότασίν των, κρημνίζεται ὁ ἁγ. Ἰάκωβος ἐκ τῆς στέγης τοῦ ἱεροῦ, διὰ νὰ θανατωθῆ.

Ὁ συρφετὸς συνεπλήρωσε τὸ σατανικὸν ἔργον του: ἠθέλησε διὰ λιθοβολισμοῦ ν' ἀποτελειώσῃ τὸν θεῖον Ἀπόστολον καὶ Μάρτυρα. Κατὰ τινα παραδόσιν κάποιος βάνουσος βαφεύς, διὰ νὰ ἔχη μερίδιον ἐνοχῆς, κατέφερεν ἰσχυρὸν κτήσημα διὰ χονδρῶ

1) Περὶ τῆς Ἀποστολικῆς Συνόδου καὶ τῶν ἀποφάσεων αὐτῆς βλ. Πρξ. 15. 1—29.

ροπάλου ἐπὶ τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ δεδοξαμένου Ἀποστόλου, ὅστις καὶ ἐξέπνευσεν ὑπὸ τὰς ἀκολούθους συνθήκας.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λιθοβολισμοῦ εὐρέθη γονατιστὸς καὶ προσευχόμενος ὑπὲρ τῶν φονέων του, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου, λέγων: «Παρακαλῶ, Κύριε Θεὲ Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσιν». Ἐξέπνευσε προσευχόμενος ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν του.

* * *

Τὸ στυγερόν ἐγκλημα κατὰ τοῦ Ὁσίου ἀνδρὸς προεκάλεσε τὴν ἀποστροφὴν τῶν λογικευομένων καὶ εὐσεβοφρονεστέρων. Ἐξαρκτηρίσθη ὡς «ἄγος», ἀνοσιούργημα. Τὴν δὲ ἐπὶ Τίτου (70) καταστροφὴν τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τὰ μεγάλα δεινά, τὰ ὅποια ἐδοκίμασαν, ἀπέδωκαν εἰς τὴν ὄργην τοῦ Θεοῦ διὰ τὸν ἀπάνθρωπον θάνατον τοῦ Ὁβλία¹.

Οὕτω κλείει ἡ ἱστορία — εἰς ὀλίγας γραμμὰς — τοῦ μεγάλου καὶ ἐνθέου Ἀποστόλου Ἰακώβου. Τελειώνει μία ζωὴ πλήρης δράσεως, μία μεγάλη περίοδος ποιμαντορίας καὶ ἱεραποστολῆς. Ἡ «περιοχὴ τοῦ λαοῦ», δηλ. ἡ προστασία, ὅπως τὸν ἐξαρκτηρίζαν, φεύγει ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, διὰ νὰ δρέψῃ τὸν ἀτέφανον τῆς δόξης καὶ διὰ ν' ἀναπανθῆ εἰς τὴν αἰωνίαν μακαριότητα.

Δι' ἡμᾶς τοὺς Πιστοὺς εἶναι ἓνα ἀνεξάντλητον ἠθικὸν κεφάλαιον εὐσεβῶν ἐμπνεύσεων, ὃ δὲ ὅλος βίος καὶ ἡ πολιτεία τοῦ Ἀγίου, ἰσχυρὰ ὤθησις πρὸς μίαν ἀληθινὴν χριστιανικὴν ζωὴν. Ἡ μίμησις τῆς ζωῆς του, ἡ μελέτη καὶ ἐμβάθυνσις εἰς τὴν πρακτικὴν καὶ προτρεπτικὴν του Ἐπιστολήν, θὰ εἶναι ἡ καλύτερα τιμὴ καὶ ἐκ δῆλωσις εὐλαβείας πρὸς τὴν ἱερὰν αὐτοῦ μνήμην.

1) «Δι' οὐδὲν ἕτερον αὐτοῖς (τοῖς Ἰουδαίοις) συμβῆναι ἢ διὰ τὸ κατ' αὐτοῦ (τοῦ Ἰακώβου) τολμηθῆν ἄγος» (Ἰωσήπου Ἐβρ. Ἰστορ. Κ. 9).

ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

*Χαιρετισμός. Ὑπομονή εἰς τὰς θλίψεις. Ὁ Κύριος τὴν προσφέρει εἰς ὄσους ζητοῦν αὐτὴν μετὰ πίστεως.*¹

(1—5)

Ἔργον τέλειον ἐχέτω, ἵνα ᾗτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροί, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι. Εἰ δέ τις ἡμῶν λείπεται σοφίας, αἰτήτω παρὰ τοῦ διδόντος Θεοῦ πᾶσιν ἀπλῶς καὶ οὐκ ὀνειδίζοντος, καὶ δοθήσεται αὐτῷ.

1) Αἱ διαιρέσεις ἐτέθησαν, διὰ νὰ διευκολύνουν τὸ νόημα τοῦ ἱεροῦ κειμένου.

Ὁ πιστὸς δὲν κλονί-
ζεται κατὰ τὰς δοκι-
μασίας. (6—8)

Ἄνθρωπος εὐψυχὸς ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.

Πρὸς τί καυχᾶται ὁ
πλούσιος ; Ἄσταθῆς
καὶ προσωρινὸς εἶναι
ὁ πλούσιος, ὡς τὸ ἄνθος.
(9—11)

οὕτω καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορεύεισι αὐτοῦ μαρανθήσεται.

Ἡ ἀντιμετώπισις
τῶν πειρασμῶν. Αἰτία
αὐτῶν αἱ ἐπιθυμίαι
μας. Ὅστις ὑπομένει
καθίσταται μακάριος.
(12—16)

θυμίας ἐξελλόμενος καὶ δελεαζόμενος· εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβεῖσα
τίκτει ἁμαρτίαν, ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀπικύμει θάνατον.
Μὴ πλανᾶσθε ἀδελφοί μου ἀγαπητοί·

Κάθε τελειότης προ-
έρχεται ἐκ τοῦ Πατρὸς
τῶν φώτων. (17—18)

τὸ εἶναι ἡμῶς ἀπρχὴν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων.

Αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρι-
νόμενος· ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικε κλύ-
δωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ριπι-
ζομένῳ· μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεί-
νος ὅτι λήψεται τι παρὰ τοῦ Κυρίου.

Καυχᾶσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπει-
νὸς ἐν τῇ ὑφεί αὐτοῦ, ὁ δὲ πλούσιος ἐν
τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς ἄνθος χόρ-
του παρελεύσεται. Ἄνετειλε γὰρ ὁ ἥλιος
σὺν τῷ καύσῳ καὶ ἐξήρανε τὸν χόρτον,
καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε, καὶ ἡ εὐ-
πρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπόλετο.

Μακάριος ἄνθρωπος ὃς ὑπομένει πειρα-
σμόν· ὅτι δοκιμὸς γενόμενος λήψεται
τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο
ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Μηδεὶς
πειραζόμενος λεγέτω ὅτι ἀπὸ Θεοῦ πει-
ράζομαι· ὁ γὰρ Θεὸς ἀπειραστός ἐστι
κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα. Ἐ-
καστος δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπι-

Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα
τέλειον ἀνωθέν ἐστι καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ
Πατρὸς τῶν φώτων παρ' ᾧ οὐκ ἐνι πα-
ραλλαγῇ ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα. Βουλη-
θεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας εἰς

Προσοχή, ποιητικῶς
καὶ ποσοτικῶς, εἰς ὃ, τι
λέγομεν. Ἡ ὀργή. Ἡ
πρασότης. (19—21)

πραύτητι δέξασθε τὸν ἔμψυτον λόγον τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυ-
χὰς ὑμῶν.

Οἱ ἀκροαταὶ μόνον
τοῦ λόγου δὲν ὠφε-
λοῦνται. Κατὰ τὸν
πρακτικόν μας βίον
χρειάζεται ἡ ἐφαρμο-
γή του. (22—25)

τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, ὅπως οὐκ ἀκροατῆς ἐπιλησιμονῆς
γενόμενος, ἀλλὰ ποιητῆς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει
αὐτοῦ ἔσται.

Γνωρίσματά τινα τοῦ
εὐσεβοῦς: χαλιναγώ-
γησις γλώσσης, αγαθο-
εργία, ἀγνότης βίου.
(26—27)

τὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Μὴ κάρνυετε διακρί-
σεις μεταξὺ πλουσίων
καὶ πτωχῶν. (1—4)

χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ρυ-

Ἵστε ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω
πᾶς ἄνθρωπος ταχύς εἰς τὸ ἀκοῦσαι,
βραχύς εἰς τὸ λαλήσαι, βραχύς εἰς ὀρ-
γὴν· ὀργὴ γὰρ ἀνδρός δικαιοσύνην Θεοῦ
οὐ κατεργάζεται. Διὸ ἀποθήμενοι πάσαν
ρουπαρίαν καὶ περισσεῖαν κακίας ἐν

Γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου καὶ μὴ μόνον
ἀκροαταί, παραλογιζόμενοι ἑαυτοὺς. Ὅτι
εἴ τις ἀκροατῆς λόγου ἔστι καὶ οὐ ποιη-
τῆς, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ
πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσό-
πτρῳ· κατενόησε γὰρ ἑαυτὸν καὶ ἀπελή-
λυθε, καὶ εὐθέως ἐπελάθητο ὁποῖός ἦν.

Ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν
τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, ὅπως οὐκ ἀκροατῆς ἐπιλησιμονῆς
γενόμενος, ἀλλὰ ποιητῆς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει
αὐτοῦ ἔσται.

Εἰ τις δοκεῖ θρησκευτικὸς εἶναι ἐν ὑμῖν
μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἀλλ'
ἀπκτῶν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιος
ἡ θρησκεία. Θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀ-
μίαντος παρὰ τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ αὐτῇ
ἔστιν, ἐπισκέπτεσθαι ὀφρανεύς καὶ χή-
ρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυ-

Ἄδελφοί μου, μὴ ἐν προσωποληψίαις
ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης. Ἐκν γὰρ εἰ-
σέλθῃ εἰς τὴν συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ

πρὸ ἐσθῆτι, καὶ ἐπιβλέψατε ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν καὶ εἶπητε αὐτῷ, οὐ κάθου ὧδε καλῶς, καὶ τῷ πτωχῷ εἶπητε, οὐ στήθι ἐκεῖ ἢ κάθου ὧδε ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου, καὶ οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν;

Ἄκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. Οὐχ ὁ Θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου πλουσίους ἐν πίστει καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας ἧς ἐπιγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν; Ἕμεῖς δὲ ἠτιμάτατε τὸν πτωχόν. Οὐχ οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ ἔλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια; Οὐχ αὐτοὶ βλασφημοῦσι τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς;

Ἡ προσωποληψία κατὰ τὴν γραφὴν, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν, καλῶς ποιεῖτε· εἰ δὲ προσωποληπτεῖτε, ἀμαρτίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται. Ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νόμον τηρήσῃ, πταίσῃ δὲ ἐν ἐνί, γέγονε πάντων ἑνοχος. Ὁ γὰρ εἰπὼν μὴ μοιχεύσῃς, εἶπε καὶ μὴ φονεύσῃς· εἰ δὲ οὐ μοιχεύσῃς, φονεύσῃς δέ, γέγονας παραβάτης νόμου. Οὕτω λαλεῖτε καὶ οὕτω ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι·

Ἡ γὰρ κρίσις ἀνέλεος τῷ μὴ ποιῆσαντι ἔλεος· κατακαυχᾶται ἔλεος κρίσεως. Τί τὸ ὄραλος, ἀδελφοί μου, εἴαν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δύναται ἢ πίστις σώσαι αὐτόν; Ἐάν δὲ ἀδελφός ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσι καὶ λειπόμενοι ὡς τῆς ἐφημέρου τροφῆς, εἶπη δὲ τις αὐτοῖς ἐξ ὁμῶν, ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε, μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτή-

Οἱ εὐσεβεῖς πτωχοὶ εἶναι κατὰ Θεὸν πλούσιοι. Οἱ περιφρονοῦντες τοὺς πτωχοὺς πλούσιοι, ὑβρίζουν τὸν Θεόν.

(5—7)

Ἡ προσωποληψία εἶναι παράβασις τῆς ἐντολῆς τῆς ἀγάπης, ὅπως ἡ ἀνηθικότης, ὁ φόνος. Οὕτω θὰ κριθῶμεν. (8—12)

Ὁ ἐλεῶν θὰ ἐλεηθῇ. Ἡ πίστις ἄνευ τῶν καλῶν ἔργων ἀνωφελὴς καὶ νεκρά. Ἐμπρακτος πίστις καὶ ὄχι κατὰ θεωρίαν μόνον. Τοιαύτην πίστιν ἔχουν καὶ οἱ δαίμονες.

(13—26)

δεια τοῦ σώματος, τί τὸ ὄφελος; Οὕτω καὶ ἡ πίστις, εἰ μὴ ἔργα ἔχη, νεκρά ἐστὶ καθ' ἑαυτήν. Ἄλλ' ἔρει τις σὺ πίστιν ἔχεις, καὶ γὰρ ἔργα ἔχω· δείξόν μοι τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων σου, καὶ γὰρ δείξω σοι ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν μου. Σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ Θεὸς εἷς ἐστὶ· καλῶς ποιεῖς, καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσι καὶ φρίσσουσι. Θέλεις δὲ γινῶναι, ὦ ἀνθρώπε κενέ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστίν; Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἀνενέγκας Ἰσραὴλ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον; Βλέπεις ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη, καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφή ἡ λέγουσα· ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ φίλος Θεοῦ ἐκλήθη. Ὁρᾶτε τοίνυν ὅτι ἐξ ἔργων δικαιούται ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον; Ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη τοῦ ἀγγέλου καὶ ἑτέρα ὁδῷ ἐκβαλοῦσα; Ὡσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρὸν ἐστίν, οὕτω καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστίν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἐπίπονον τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου. Ὁ δυνάμενος νὰ συγκρατήσῃ τὴν γλῶσσάν του, τέλειος καὶ ἰκανὸς νὰ δαμάσῃ καὶ ὀλόκληρον τὸ σῶμά του. Π. χ. ὁ χαλινὸς τῶν ἵππων, τὸ πηδάλιον τῶν πλοίων. Ἡ γλῶσσα πηγὴ μολισμοῦ. (1—9)

Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μεῖζον κρίμα ληψόμεθα· πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες. Εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνὴρ, δυνατὸς χαλιναγωγεῖσθαι καὶ ἔλθον τὸ σῶμα. Ἴδε τῶν ἵππων τοὺς χαλινούς· εἰς τὰ στόματα βάλλομεν πρὸς τὸ πείθεσθαι αὐτούς ἡμῖν, καὶ ἔλθον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν. Ἴδου καὶ τὰ πλοῖα, τηλικαῦτα ὄντα καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα, μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου ἔπου ἂν ἡ ὀρμὴ τοῦ

εἰθύνοντος βούληται. Οὕτω καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶ καὶ

μεγαλαυχεί· ἰδοὺ ὀλίγον πῦρ ἠλίκεν βλῆν ἀνάπτει! Καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας, οὕτως ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν ἡ σπιλωτα ὅλον τὸ σῶμα καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γεννέσεως καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης. Πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ πτερινῶν ἐρπετῶν τε καὶ ἐναλίων θαμάζεται καὶ δεδάμικται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ, τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων θαμάσαι· ἀκατάσχετον κακόν, μεστή τοῦ θανατηφόρου. Ἐν αὐτῇ εὐλογεῖται τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ γεγονότας.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται
Τὰ κακὰ καὶ αἱ ἀντιθέσεις τῆς ἀσεβοῦς καὶ ἀγαλινώτου γλώσσης. (10—12)
εὐλογία καὶ κατάρρα, οὐ χρεὶ, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτω γίνεσθαι. Μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρούει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν; Μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκῆ ἐλαίας ποιῆσαι ἢ ἀμπέλους σοκκ; οὕτως οὐδεμία πηγὴ, ἀλυκὸν καὶ γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ.

Τίς σοφός καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; Ὁ κατὰ Θεὸν σοφός. Οἱ καρποὶ τῆς ἄνωθεν καὶ τὰ ἔργα τῆς ἐπιγείου σοφίας. (13—18)
δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραύτητι σοφίας. Εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας. Οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν καταρχομένη, ἀλλ' ἐπίγειος, ψυχικὴ, δαιμονιώδης. Ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. Ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἀγνή ἐστίν, ἔπειτα εἰρηλική, ἐπεικὴς, εὐπειθής, μεστή ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος καὶ ἀνυπόκριτος. Καρπὸς δὲ τῆς δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιούσιν εἰρήνην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Πλεονεξίαι, ἡδοναί, ἀκαταστασίαι, φέρουν τοὺς πολέμους καὶ τὰς μάχας. Ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἀντίκειται εἰς τὴν φιλίαν τοῦ Θεοῦ. Ταπεινώσεις καὶ ὑποταγὴ εἰς τὸν Θεὸν μᾶς προσεγγίζουν πρὸς τὸν Κύριον. (1—10)

ὅς ἂν βουλευθῆ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καθίσταται. Ἡ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ λέγει, πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ κατήκνησεν ἐν ἡμῖν; Μείζονα δὲ δίδωσι χάριν ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. Ἰποτάγητε οὖν τῷ Θεῷ, ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύζεται ἀφ' ὑμῶν. Ἐγγίσατε τῷ Θεῷ, καὶ ἐγγεῖ ὑμῖν. Καθαρίσατε χεῖρας ἀμαρτωλοὶ καὶ ἀγνίσατε καρδίας δίψυχοι. Ταλαιπωρήσατε καὶ πενήθησατε καὶ κλαύσατε ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος μετατραφήτω καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήρειαν. Ταπεινώθητε ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς.

Ἀποφυγὴ τῆς καταλαλιᾶς καὶ τῆς ἐπικρίσεως. Ὁ μόνος ἀρμόδιος, διὰ τὴν κρίσιν εἶναι ὁ Θεός.

(11—12)

εἰ ὅς κρίνεις τὸν ἕτερον;

Πόθεν πόλεμοι καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ ἐντεθθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; Ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε φρονεῖτε καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε, διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς αἰτεῖτε καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπνήσητε. Μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες! οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἐχθρὰ τοῦ Θεοῦ ἐστίν;

Μὴ καταλαεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί. Ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ καὶ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καταλαλεῖ νόμου καὶ κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἰ ποιητῆς νόμου, ἀλλὰ κριτῆς. Εἰς ἐστὶν ὁ νομοθέτης καὶ κριτῆς, ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· οὐ δὲ τίς

Τὰ σχέδια τῶν πλεονεκτῶν. Βραχεία ἡ ζωὴ. Ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ Κυρίου. Ἡ ἀλαζονεία εἶναι πονηρά.

(13—17)

Κύριος θελήσῃ, καὶ ζήσομεν καὶ ποιήσομεν ταῦτο ἢ ἐκεῖνο. Νῦν δὲ κυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν· πᾶσα καύχησις τοιαύτη πονηρά ἐστίν. Εἰδότε οὖν καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ ποιεῖν, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστίν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Δριμύς ἔλεγχος κατὰ τῶν ἀδίκως πλουτούντων καὶ ἐκμεταλλευσμένων τοὺς πτωχοὺς.

(1—6)

Τύριον ὑμῖν ἔσται καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν, ὡς πῦρ ἐθυσανρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. Ἴδεὼ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν ὁ ἀπεστερημένος ἀπ' ὑμῶν κράζει, καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα Κυρίου Σαβαὼθ εἰσεληλύθησιν. Ἐτροπήσατε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐσπικταλήσατε, ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς. Κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον· οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν.

Οἱ ἀδικούμενοι μακροθυμεῖτε. Διεκδικητῆς σας εἶναι ὁ Θεός. Οἱ καταπιεζόμενοι ὑπομείνατε, διὰ νὰ λάβετε τὸν στέφανον τῆς δόξης. (7—11)

Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες· σήμερον καὶ αὔριον πορευόμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν καὶ ποιήσομεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἕνα καὶ ἐμπορευσόμεθα καὶ κερδίσομεν εἴτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον ποῖα γὰρ ἡ ζωὴ ὑμῶν; ἀτιμὸς γὰρ ἔσται ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα δὲ καὶ ἀφανιζομένη· ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς, ἐὰν ὁ

Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλοῦντες ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. Ὁ πλεῖστος ὑμῶν σέσηπε καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν, ὁ χρυσοὺς ὑμῶν καὶ ὁ ἀργυρὸς κατήσθαι, καὶ ὁ ἴδὸς αὐτῶν εἰς μαρ-

Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, ἰδοὺ ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῷ ἕως λάβῃ ὕετον πρῶτον καὶ ὄψιμον. Μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στηρίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἤγγικε. Μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων, ἀδελφοί, ἵνα μὴ κριθῆτε, ἰδοὺ ὁ κριτὴς πρὸ τῶν

θυρῶν ἐστήκειν. Ὑπόδειγμα λάβετε, ἀδελφοί μου, τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μικροθυμίας τοῦ προφήτου, οἱ ἐλάλησαν τῷ ὀνόματι Κυρίου. Ἰδοὺ μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντας τὴν ὑπομονὴν Ἰωβ ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος Κυρίου εἶδατε, ὅτι πολὺσπλαγχνός ἐστιν ὁ Κύριος καὶ οἰκτίρμων.

Μὴ ὀρκίζεσθε!

(12—13)

τὸ ναὶ ναί, καὶ τὸ οὐ οὐ, ἵνα μὴ εἰς ὑπόκρισιν πέσητε.

Πρὸ πάντων θεέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε μήτε τὸν οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν μήτε ἄλλον τινὰ ὄρκον· ἦτις δὲ ὑμῶν

Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσευχέσθω

Κατὰ τὰς σωματικὰς καὶ ψυχικὰς σας ἀσθενείας προσευχηθεῖτε. Ζητήσατε τὰς εὐχάστων Ἱερέων σας. Τὸ ἰ. Εὐχέλαιον μέσον θεραπείας. Λύσατε τὰς μεταξὺ σας διαφοράς. Ἡ ἀποτελεσματικότης τῆς προσευχῆς. (13—18)

εὐθυμεί τις; ψαλλέτω. Ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθω τοῦ πρεσβυτέρου τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. Καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κείμενον, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος· κὰν ἁμαρτίας ἢ πειρηκῶς, ἀρεθῆσεται αὐτῷ. Ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα, καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε· πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. Ἡλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθῆς ὑμῖν, καὶ προσευχὴ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι, καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἑνιαυτοῦς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ· καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑπέτων ἔδωκε καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς.

Ἄδελφοί, εἴαν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῆ

Ὅστις συντελεῖ διὰ τὴν ἐπιστροφὴν μιᾶς ἄλλης ψυχῆς ἐργάζεται παραλλήλως καὶ διὰ τὴν ἰδικὴν του σωτηρίαν. (19—20)

ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτὸν, γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν ἐκ τοῦ θανάτου καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

Η ΣΤΑΣΙΣ ΜΑΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ

Ἀδελφοί μου, ἄς μὴ ἀπουσιάζωμεν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν, ἀλλὰ καὶ ἄς μὴ ἀπασχολούμεθα μὲ συζητήσεις, ὅταν εὐρισκώμεθα εἰς αὐτήν. Τὴν ὥραν ἐκείνην πρὸς τελεῖται τὸ μυστήριον, ἄς σταθῶμεν μὲ φόβον καὶ τρόμον, μὲ τὰ μάτια χαμηλωμένα καὶ τὴν ψυχὴν ἀνυψωμένην πρὸς τὸν οὐρανόν. "Ἄφωνοι ἄς εἴμεθα, καὶ μόνον ἡ καρδία μας ἄς στενάξῃ καὶ ἄς λαλή. Μήπως δὲν βλέπετε πῶς στέκονται ἔμπρὸς εἰς τὸν ἐπίγειον καὶ ὀρατὸν καὶ θνητὸν βασιλέα, ἐκεῖνοι πρὸς παρουσιάζονται ἐνώπιόν του; Μένουν ἀκίνητοι, ἀμίλητοι, ἄσειστοι, δὲν στρέφουν τὰ μάτια δεξιὰ καὶ ἀριστερά, εἶναι σοβαροὶ καὶ φοβισμένοι. Ἀπ' αὐτοῦ λοιπὸν ἄς λάβῃ ὁ καθένας ὑπόδειγμα. Καὶ σὰς παρακαλῶ νὰ στέκεσθε ἔμπρὸς εἰς τὸν Θεόν, μὲ τὴν στάσιν, τὴν ὁποίαν ἴδᾶ εἶχατε, ἂν παρουσιάζεσθε μπροστὰ στὸν ἐπίγειον βασιλέα. Καὶ μὴ λησιμονῆτε, ὅτι ἔμπρὸς εἰς τὸν ἐπουράνιον βασιλέα πρέπει νὰ παρουσιάζεται κανεὶς μὲ πολὺ περισσότερον φόβον. Δὲν ἴδᾶ πούτῃ ποτὲ νὰ σὰς κηρύττω διὰ τὸ ζήτημα αὐτό, παρὰ μόνον ὅταν ἀντιληφθῶ, ὅτι ἔχετε διορθωθῆ ὀριστικῶς.

(Ι. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ)

 SISMANOGLIO
MEGARÒ

NOGLIO
O

ΙΑΚΟΒΟΣ Ο ΑΔΕΛΦΟΤΕΟΣ
ΚΕΦΑΛΙΔΙ ΒΑΣΙΜΕΥΙ